

DOCUMENT RESUME

ED 460 625

FL 025 597

AUTHOR Kaivapalu, Annekatrin
TITLE Eesti Ja Vene Opilased Soome Kaandsona Mitmuse Vormide Moodustajatena: Testi Tulemuste Statistiline Ulevaade (Learning Finnish as a Second Language in Estonia: Results of a Test).
PUB DATE 1998-00-00
NOTE 17p.; In: Puolin ja toisin: Suomalais-virolaista kielentutkimusta. AFinLAn vuosikirja 1998 (On Both Sides: Finnish-Estonian Research on Language. AFinLA Yearbook 1998); see FL 025 589. Paper presented at "Linguistics in Estonia and Finland: Crossing the Gulf" Symposium (Tallinn, Estonia, November 14-15, 1997). Contains an English abstract.
PUB TYPE Reports - Research (143) -- Speeches/Meeting Papers (150)
LANGUAGE Estonian
EDRS PRICE MF01/PC01 Plus Postage.
DESCRIPTORS College Students; Comparative Analysis; *Finnish; Foreign Countries; Grade 11; Grade 12; High Schools; Higher Education; *Language Tests; Morphology (Languages); *Plurals; Second Language Learning; Testing; Translation; Uncommonly Taught Languages
IDENTIFIERS Estonians; Russians; *Tallinn Pedagogical University (Estonia)

ABSTRACT

This report is based on a test that was arranged in April and May of 1997 among first- and second-year students at Tallinn Pedagogical University who studied the Finnish language as a general subject and among the students of the eleventh and twelfth grades in some Estonian secondary schools. There were among 105 Estonians and 25 Russians among the answerers. All had studied Finnish for at least one school year, the results of the test showed that the mother tongue does not help Estonians in forming the plural forms of the Finnish nominals. Compared with the Estonian students' answers, the percentage of correct answers of the Russian students is much higher only in the case of gradational words. It is much more difficult to choose the correct stem than the case and the plural allomorph: the more uninflected the stem is, the less mistakes are made. Expectedly, both Estonians and Russians succeeded best in forming the plural forms of the nominatives. The least correct forms were to be found in the Russians' translatives and in the Estonians' illatives. The results of the Estonians varied most in illative, while in the Russians' answers, the greatest variation was in nominative and translative. (Author/VWL)

Luukka, M.-R., S. Salla & H. Dufva (toim.) 1998. Puolin ja toisin. AFinLAn vuosikirja 1998. Suomen sovellavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja no. 56. Jyväskylä. s. 115-129.

EESTI JA VENE ÕPILASED SOOME KÄÄNDSÖNA MITMUSE VORMIDE MOODUSTAJATENA. TESTI TULEMUSTE STATISTILINE ÜLEVAADE

Annekatrin Kaivapalu
Tallinna Pedagoogikaülikool

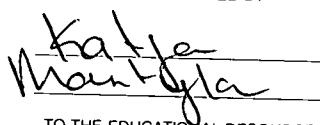
U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION
CENTER (ERIC)

This document has been reproduced as
received from the person or organization
originating it.

Minor changes have been made to
improve reproduction quality.

- Points of view or opinions stated in this
document do not necessarily represent
official OERI position or policy.

PERMISSION TO REPRODUCE AND
DISSEMINATE THIS MATERIAL HAS
BEEN GRANTED BY

Anneli
Kaivapalu

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES
INFORMATION CENTER (ERIC)

1

2

BEST COPY AVAILABLE

Luuksa, M.-R., S. Salla & H. Dufva (toim.) 1998. Puolin ja toisin. AFinLAn vuosikirja 1998. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja no. 56. Jyväskylä. s. 115–129.

EESTI JA VENE ÕPILASED SOOME KÄÄNDSÖNA MITMUSE VORMIDE MOODUSTAJATENA. TESTI TULEMUSTE STATISTILINE ÜLEVAADE

Annekatrin Kaivapalu
Tallinna Pedagoogikaülikool

The report is based on the test which was arranged in April and May 1997 among the first- and second-year students of Tallinn Pedagogical University who studied the Finnish language as a general subject and among the students of the 11th and 12th grades in some Estonian secondary schools. There were 105 Estonians and 25 Russians among the answerers. All had studied Finnish for at least one schoolyear.

The results of the test showed that the mother tongue does not help Estonians in forming the plural forms of the Finnish nominals. Compared with the Estonian students' answers, the percentage of the correct answers of the Russian students is higher in most types of nominals and in all the cases. The percentage of the correct answers of the Estonian students compared with the Russian students is higher only in the case of gradational words. It is much more difficult to choose the correct stem than the case and the plural allomorph: the more uninflected the stem is, the less mistakes are made. Expectedly, both Estonians and Russians succeeded best in forming the plural forms of nominatives. The least correct forms were to be found in the Russians' translatives and in the Estonians' illatives. The results of the Estonians varied most in illative, while in the Russians' answers, the greatest variation was in nominative and translatable.

Keywords: plural forms of the Finnish nominals, Estonian and Russian pupils, context-free words

Tõenäoliselt on kõik soome keele õppijad pidanud palju vaeva nägema soome keeruka morfoloogia omandamisel. Olukorda raskendab asjaolu, et peaegu puuduvad uurimused, milles vaadeldakse soome morfoloogiat keeleõppija seisukohalt, olgu keeleõppija siis täiskasvanu või laps (Martin 1990: 89). Maisa Martini väitekirjas "The Map and the Rope" (1995) on avaldatud tulemused käändevormide moodustamise kohta täiskasvanud keeleõppijate poolt. Keeleõppijate emakeeled olid väga erinevad ja nende hulgast oli ka üks eestlane.

Eestlastest soome keele õppija on veidi erandlikus olukorras võrreldes nendega, kelle emakeeks on mõni indoeuroopa keel. Ühest küljest on lähedases sugulaskees paljugi tuttavat ning õppimine tundub lihtsana. See

tõdemus võib põhjustada aga psühholoogiliselt vale lähtekoha. On ju kõigile tuttav tavaarvamus: kõik eestlased oskavad soome keelt ja kõik soomlased oskavad eesti keelt. Teisest küljest märgatakse varsti, et kunagi ei tea ette, millal emakeele eeskuju aitab, millel mitte, mida õpitavast keelest juba oskad ja mis tuleb alles omandada (Remes 1995: 7). Kuna nii eesti kui ka soome keel on tundud kui rikka ja mitmekesise, kuid mitmeski mõttes erineva morfoloogiaga keeled, on interferentsi võimalikkus morfoloogilisel tasandil erakordsest suur (Sulkala 1994: 111). Soome ja eesti käändsüsteemides on paljude sarnasuste kõrval olulisi erinevusi, mis on peamiselt tingitud keelte erineva arengu käigus toimunud muutustest (Remes 1995: 8–17). Märkimisväärseid erinevusi esineb soome käändsõna mitmuse moodustamisel (Hint 1986: 57–62, Remes 1995: 108–115).

Kuna paljude õpetajate kogemused näitavad, et eesti õpilastel on raskusi soome käändsõna mitmuse vormide moodustamise ja omandamisega, küsitlesin 1997.a. aprilli- ja maikuus Eesti keskkoolide ja gümnaasiumide soome keele õpetajaid, et teada saada, kas ja milliseid probleeme on käändsõna mitmuse õpetamisel. Küsituslehtedele vastati küll tagasihoidlikult, kuid peaegu kõik õpetajad pidasid käändsõna mitmuse vormide moodustamist raskeks, mõnel juhul ka keskmise raskusega valdkonnaks soome keele grammatis. Õpetajate arvates on köige raskem õige tüvevariandi valik. Narva Humanitaar-gümnaasiumi õpetaja juhtis tähelepanu asjaolule, et vene õpilaste jaoks raskendab mitmuse moodustamist astmevaheldus.

Õpilastel palusin sooritada kolmest osast koosneva testi:

- 1) kontekstivabad sõnad
- 2) õige mitmuse käändevormi valik lausekontekstis
- 3) ainsuslike lausete muutmine mitmuslikeks

Eesti keskkoolides ja gümnaasiumides on viimastel õppeaastatel Haridusministeeriumi soovitusel põhiõpikutena kasutusel olnud kaks õpikut:

- 1) Ilmar Tomuski "Soome keele õpik keskkoolile" (Tomusk 1994)
- 2) Kaare Sarki "Yy kaa koo. Suomea koululille 1 (Sark 1994) ja 2 (Sark 1995)"

Et Ilmar Tomuski raamatus on suurepärane jutustavas laadis grammatika, sealhulgas soome muuttüüpide käsitus (Öispuu 1997: 20), lähtusin sõnade valikul just selles õpikus esitatud käändtüüpidest (Tomusk 1994: 49–60). Püüdsin näitesõnad valida nii, et erinevad tüvevaheldused oleksid võimalikult täielikult esindatud.

Testi esimeses osas anti õpilastele 30 sõna ainsuse nominatiivis ning paluti neil moodustada mitmuse nominatiiv, genitiiv, partitiiv, illatiiv ja translatiiv. Testi teine ja kolmas osa olid mõeldud esimese osa tulemuste kontrolliks. Teises osas paluti õpilastel kirjutada lünka õige mitmuse vorm,

kolmandas osas teisendada ainsuslikud laused mitmuslikeks (vt. lisa 1). Testi esimese, teise ja kolmada osa sõnad olid erinevad, kuid samatüübilsed. Näiteks tuli testi esimeses osas käänata sõna *sieni*, teises osas kirjutada õiges vormis lünka sõna *kieli* ning kolmandas panna mitmusesse sõna *pieni*, mis kõik kuuluvad Ilmar Tomuski õpikus *nuori-tüüpi* (1994: 55) ning "Suomen kielen perussanakirja" põhjal *pieni*-tüüpi (SKPS I: XV).

TABEL 1. Testisõnade kuuluvus muuttüüpidesse Ilmar Tomuski raamatu "Soome keele õpik keskkoolile" ja "Suomen kielen perussanakirja" põhjal.

Testi esimene osa	Soome keele õpik keskkoolile	Suomen kielen perussanakirja
mänty	luku	1 valo
kallio	kallio	3 valtio
paperi	kaupunki	6 paperi
tähti	lehti	7 ovi
vanha	virta	9 kala
mustikka	mansikka	14 solakka
taistelija	tekijä	12 kulkija
kylä	sota	10 koira
rakentaja	laulaja	10 koira
oikea	korkea	15 korkea
vanhempi	parempi	16 vanhempi
työ	maa	18 maa, 19 suo
sieni	nuori	26 pieni
lumi	liemi	24 uni
länsi	kynsi	28 kynsi
lapsi	lapsi	29 lapsi
vesi	käsi	27 käsi
viides	kolmas	45 kahdeksas
sormus	hallitus	39 vastaus
sininen	hevonen	38 nainen
puhelin	avain	33 kytkin
mieleton	onneton	34 onneton
ylpein	suurin	35 lämmin
kyynel	tytär	49 askel
lyhyt	lyhyt	43 ohut
kirves	rakas	41 vieras
altis	kallis	41 vieras
hammas	rakas	41 vieras
kirje	lähde	48 hame
lukenuut	oppinut	77 kuollut

Sõnad *kirves* ja *altis* on küll nii I. Tomuski õpiku (Tomusk 1994: 55) kui ka "Suomen kielen perussanakirja" põhjal (SKPS I: XVI) samas tüübis, kuid kuna on tegemist eesti õpilase jaoks raske käändtüübiga ning erinevate tüvevokaalidega sõnadega, on mõlemad sõnad testis esindatud.

Testi läbiviimise esialgseks eesmärgiks oli probleemi olemasolus veendumine: kas ikka soome käändsõna mitmuse vormide moodustamine on eesti õpilase jaoks raske, nagu õpetamiskogemused näitavad. Eeldasin ka, et testi tulemuste põhjal selgub, millised muuttüübид ning käanded on veaohtlikumad ja kuivõrd mõjutab õige tüvevariandi valik mitmuse vormi moodustamist.

Test viidi läbi 1997 a. aprillis ja mais Tallinna Pedagoogikaülikooli soome keelt üldainena õppivate esimese ja teise aasta üliõpilaste ning Eesti keskkoolide üheteistikümnendate ja kaheteistikümnendate klasside õpilaste hulgas. Enne testi sooritamist ei korratud spetsiaalselt mitmuse vormide moodustamist. 105 eestlastest vastajat jagunesid järgmiselt:

- 1) Tallinna Pedagoogikaülikooli 20 eesti keele ja kirjanduse eriala üliõpilast ning 10 eesti keel võõrkeelena eriala üliõpilast, kes olid õppinud soome keelt üldainena kaks semestrit (ca 100 tundi);
- 2) 25 Hiumaa Kärda Keskkooli üheteistikümnenda klassi õpilast, kes olid õppinud soome keelt C-võõrkeelena kaks õppeaastat (ca 140 tundi);
- 3) 50 Tallinna Lilleküla Keskkooli kaheteistikümnenda klassi õpilast, kes olid õppinud soome keelt C-võõrkeelena kolm õppeaastat (ca 200 tundi).

Kuigi loomulik oleks eeldada, et üliõpilaste tase on tugevam: nad on teinud läbi suure konkursi ja on vanemad, selgus testi tulemustest, et eestlastest vastajate tase on täpselt ühtlane. Teistest veidi paremini vastasid Lilleküla keskkooli kaheteistikümnenda klassi õpilased. Nemad olid soome keelt ka kõige kauem õppinud.

Ootamatult sain vastused kahekümne viielet vene rahvusest õpilaselt ja üliõpilaselt. Neist 16 olid Tallinna Pedagoogikaülikooli eesti keel võõrkeelena eriala teise aasta üliõpilased, kes õppisid soome keelt üldainena teist semestrit (ca 100 tundi), ning 9 Narva Humanitaargümnaasiumi kaheteistikümnenda klassi õpilast, kes õppisid soome keelt C-võõrkeelena kolmandat õppeaastat (ca 200 tundi).

Kuigi eestlastest ja venelastest vastajate arv on väga erinev, peegeldab see väga hästi tegelikku olukorda: soome keelt õpetatakse C-võõrkeelena vene keskkoolidest ainult Narva Humanitaargümnaasiumis.

Venelastest katseisikute olemasolu töötu tekki mõte võrrelda eesti ja vene rahvusest õpilaste vastuseid ning uurida, kas emakeel (soome keelele lähedane sugulaskeel) aitab eestlasti soome käändsõna mitmuse vormide moodustamisel või mitte.

Alljärgnevate järelduste aluseks on testi esimene osa – kontekstivabad sõnad. Maisa Martini väitekirja eeskujul (Martin 1995: 94–100) vaatlesin kaht parameetrit:

- 1) õigete vastuste protsentti vastuste koguhulgast
- 2) erinevate vastusevariantide (sealhulgas õigete vastuste) arvu.

Kuna eestlastest ja venelastest katseisikute arvu suure erinevuse töttu on vastusevariantide arv raskesti võrreldav, jäab see valdkond antud käsitlusest välja.

Õigeteks vastusteks on loetud kõik "Suomen kielen perussanankirja" ja I. Tomuski raamatus "Soome keele õpik keskkoolile" esitatud paralleelvormid (v.a. luulekeelsed).

TABEL 2. Testi esimese osa õiged vastusevariandid.

	pl. nom.	pl. gen.	pl. part.	pl. illat.	pl. transl.
mänty	männyt	mäntyjen	mäntyjä	mäntyihin	mänyyksi
kallio	kalliot	kallioiden kallioitten	kallioita	kallioihin	kallioiksi
paperi	paperit	paperien papereiden papereitten	papereita papereja	papereihin	papereiksi
tähti	tähdet	tähtien	tähtiä	tähtiin	tähdiksi
vanha	vanhat	vanhojen	vanhoja	vanhoihin	vanhoiksi
mustikka	mustikat	mustikoiden mustikkojen	mustikota mustikkaja	mustikoihin mustikkoihin	mustikoksi mustikkoksi
taistelija	taistelijat	taistelijoiden	taistelijoita	taistelijoihin	taistelijoiksi
kylä	kylät	kylien	kyliä	kyliin	kyliksi
rakentaja	rakentajat	rakentajien rakentajain	rakentajia	rakentajiin	rakentajaksi
oikea	oikeat	oikeiden	oikeita	oikeihin	oikeiksi
vanhempi	vanhemmat	vanhempien	vanhempia	vanhempaan	vanhemmaksi
työ	työt	töiden	töitä	töihin	töiksi
sieni	sienet	sienien sienten	sieniä	sieniin	sieniksi
lumi	lumi	lumen lunten	lumia	lumiin	lumiksi
länsi	lännet	länsien	länsiä	länsiin	länsiksi
lapsi	lapset	lapsien lasten	lapsia	lapsiin	lapsiksi
vesi	vedet	vesien	vesiä	vesiin	vesiksi
viides	viidennet	viidensien	viidensiä	viidensiin	viidensiksi
sormus	sormukset	sormuksien sormusten	sormuksia	sormuksiin	sormuksiksi
sininen	siniset	sinisiensien sinistensien	sinisiä	sinisiin	sinisiksi
puhelin	puhelimet	puhelimiensien puhelinaten	puhelimia	puhelimiin	puhelimiksi
mieletön	mielettömät	mielettömiensien mielettömiten	mielettömiä	mielettömiin	mielettömiksi

ylpein	ylpeimmät	ylpeimpien	ylpeimpiä	ylpeimpiin	ylpeimmiksi
kyynel	kyynelet	kyynelien	kyyneliä	kyyneliin	kyyneliksi
lyhyt	lyhyet	lyhyiden	lyhyitä	lyhyihin	lyhyksi
kirves	kirveet	kirveiden kirveitten kirvesten	kirveitä	kirveisiin kirveihin	kirveiksi
altis	alttiit	alttiiden altteiden altisten	altteita	altteisiin	alteiksi
hammas	hampaat	hampaiden hampaitten hammasteen	hampaita	hampaisiin hampaihin	hampaiksi
kirje	kirjeet	kirjeiden	kirjeitä	kirjeisiin	kirjeiksi
lukenut	lukeneet	lukeneiden	lukeneita	lukeneisiin lukeneihin	lukeneiksi

Mitme lubatud paralleelvariandi korral on õigete vastuste protsendid liidetud.

Kahjuks ei võimalda artikli piiratud maht esitada kõiki vastusevariante ega analüüsida iga sõnatübi puhul, milliseid vigu tehti. Seetõttu piirdun testi tulemuste statistilise ülevaate ning esialgsete järeldustega.

Testi tulemustest selgus, et soome käändsõna mitmuse vormide moodustamisel ei aita eestlasi erakeel. Vene õpilaste õigete vastuste protsent on eestlastega võrreldes suurem kõikide käänete osas. Käändevormidest oli nii eestlastel kui ka venelastel ootuspärasel kõige lihtsam moodustada plurali nominatiivi vorme. Obliikvakäänetest oli kõige suurem õigete vastuste protsent nii eestlastel kui ka venelastel partitiivis, mis võib olla seletatav partitiivi vormide suhteliselt suure esinemissagedusega ning ajaoaluga, et tihti on partitiiv esimesi mitmuse käändeid, mida õpetama hakatakse (Martin 1995: 82). Kõige vähem õigeid vastuseid esines eestlastel illatiivis. Seegi on ootuspärane, sest soome illatiiv erineb eesti vastavast käändest oluliselt. Raskendavateks teguriteks on illatiivi puhul tüve ja tunnusevariantide rohkus, astmevahelduslikel sõnadel ka astme valik Venelastel esines kõige vähem õigeid vastuseid translatiivis.

TABEL 3. Mitmuse käänete keskmised õigete vastuste protsendid.

eestlased (N= 105)	venelased (N= 25)
pl. nom. 65,1 %	pl. nom. 83,1 %
pl. part. 48,7 %	pl. part. 64,5 %
pl. gen. 43,5 %	pl. gen. 59,9 %
pl. transl. 41,7 %	pl. illat. 57,2 %
pl. illat. 39,1 %	pl. transl. 54,2 %

Vene õigete vastuste protsent on suurem ka enamus käändtühüpide puhul. Eestlaste õigete vastuste protsent oli venelastest suurem või võrdne ainult väheste sõnade osas.

Käände- ja mitmuse allomorfi valikust tunduvalt raskem on õige tüvevariandi valik. Kuigi eestlane peaks emakeele ulatusliku flektiivsuse tõttu olema tüvevaheldustega harjunud, mõjutab nähtavasti eesti ja soome keele tüvevahelduste eritüübilsus. (Remes 1995: 87). Pluurali nominatiivi, aga ka teiste käännete vaatlemisel selgus, et mida muutumatum on tüvi, seda rohkem on õigeid vastuseid. Nii eestlastel kui ka venelastel on pingereal alguses sõnad, mille mitmuse vorm liitub muutumatule tüvele. Erinevatest tüvevaheldustest on kõige lihtsam tüvevokaali vaheldus -i- – -e-, kõige raskemad aga need soome keele tüvevaheldused, mida eesti keeles ei ole (näit. *viides: viidennet: viidensien, mieletön: mielettömät: mielettömien, ylpein: ylpeimmät: ylpeimpien, altis: alttiit: alttiiden*).

TABEL 4. Sõnad, mille õigete vastuste protsent on eestlastel venelastest suurem või nendega võrdne.

sõnad	eestlased (N=105)	venelased (N=25)
pl. nom. paperi	92 %	92 %
ylpein	17 %	0 %
pl. gen. mänty	59 %	40 %
tähti	57 %	48 %
taistelija	55 %	52 %
oikea	48 %	44 %
ylpein	2 %	0 %
pl. part. mänty	67 %	64 %
oikea	59 %	36 %
kirje	55 %	52 %
tähti	52 %	48 %
länsi	49 %	48 %
ylpein	5 %	0 %
pl. illat. tähti	48 %	48 %
hammas	52 %	40 %
kirje	30 %	28 %
ylpein	3 %	0 %
altis	3 %	0 %
pl. transl. kirje	62 %	56 %
hammas	57 %	40 %
oikea	55 %	48 %
mustikka	51 %	32 %
mieletön	25 %	24 %
ylpein	10 %	0 %

Kui vaadelda viie käände – mitmuse nominatiivi, genitiivi, partitiivi, illatiivi ja translatiivi – keskmist õigete vastuste protsendi sõnatüüpide kaupa, siis

selgub, et eestlastel ja venelastel on nii pingerea alguses kui ka lõpus suhteliselt palju samu sõnu. Nii on kümne vähem vigu põhjustanud sõnatübi hulgas kuus eestlastele ja venelastele ühist sõna (*lapsi, paperi, kallio, työ, vanha, lumi*) ning kümne enam vigu põhjustanud sõnatübi hulgas samuti kuus ühist sõna (*rakentaja, kyynel, mieletön, viides, ylpein, altis*). Nähtavasti on tegemist vastavalt kergemate ja raskemate soome keele käändtühipidega.

TABEL 5. Õigete vastuste protsendi ja erinevate tüvevahelduste seos pluurali nominatiivis. Tähisused: Ø – mitmuse tunnus liitub muutumatule tüvele; -i- -- -e- tüvevokaali vaheldus.

eestlased (N= 105)		venelased (N= 25)	
kylä/t 93 %	Ø	kylä/t 100 %	Ø
vanha/t 93 %	Ø	oikea/t 100 %	Ø
kallio/t 92 %	Ø	kallio/t 100 %	Ø
paperi/t 92 %	Ø	työ/t 100 %	Ø
työ/t 91 %	Ø	mustika/t 100 %	-i- -- -e-
lapse/t 90 %	-i- -- -e-	lapse/t 100 %	-i- -- -e-
siene/t 89 %	-i- -- -e-	siene/t 96 %	-i- -- -e-
lume/t 87 %	-i- -- -e-	vanha/t 96 %	Ø
oikea/t 87 %	Ø	sormukse/t 96 %	
taistelija/t 87 %	Ø	sinise/t 96 %	
rakentaja/t 87 %	Ø	vede/t 96 %	-i- -- -e-
sinise/t 87 %		paperi/t 92 %	Ø
vede/t 78 %	-i- -- -e-	lume/t 92 %	-i- -- -e-
männny/t 77 %		taistelija/t 92 %	Ø
sormukse/t 71 %		männny/t 92 %	
tähde/t 67 %	-i- -- -e-	rakentaja/t 88 %	Ø
hampaa/t 66 %		hampaa/t 88 %	
puhelime/t 63 %		viidenne/t 88 %	
vanhemma/t 57 %		lukenee/t 88 %	
mustika/t 53 %		tähde/t 84 %	-i- -- -e-
kyynele/t 50 %		lyhye/t 80 %	
lukenee/t 45 %		kirvee/t 72 %	
lyhye/t 45 %		puhelime/t 68 %	
läinne/t 43 %		vanhemma/t 60 %	
kirjee/t 43 %		kirjee/t 60 %	
viidenne/t 36 %		mielettömä/t 60 %	
kirvee/t 34 %		kyynele/t 56 %	
mielettömä/t 26 %		läinne/t 48 %	
ylpeimmä/t 17 %		altti/t 32 %	
altii/t 5 %		ylpeimmä/t 0 %	

TABEL 6. Keskmine õigete vastuste protsent (pl. nom., gen., part., illat., transl.) käändtüüpide kaupa.

eestlased (N=105)	venelased (N=25)
lapsi 67,0 %	lapsi 90,4 %
paperi 64,0 %	kylä 87,2 %
kallio 63,8 %	lumi 87,0 %
työ 60,8 %	sininen 84,0 %
vanha 59,8 %	vanha 83,2 %
lumi 58,8 %	kallio 78,4 %
sieni 61,8 %	paperi 78,4 %
taistelija 56,2 %	lukenuut 78,4 %
hammas 56,0 %	sormus 77,6 %
oikea 55,8 %	työ 76,8 %
sininen 55,8 %	vesi 76,8 %
mänty 54,4 %	kirves 76,0 %
kylä 54,4 %	sieni 76,0 %
vesi 52,6 %	vanhempi 65,6 %
kirje 49,9 %	hammas 64,8 %
kirves 48,8 %	taistelija 64,0 %
tähti 47,2 %	mänty 60,8 %
länsi 47,2 %	puhelin 58,4 %
vanhempi 47,0 %	mustikka 58,4 %
sormus 43,2 %	lyhyt 55,2 %
mustikka 43,0 %	oikea 55,2 %
puhelin 41,6 %	länsi 53,6 %
rakentaja 40,6 %	rakentaja 53,6 %
lukenuut 37,6 %	viides 52,8 %
lyhyt 34,0 %	tähti 51,2 %
kyynel 26,6 %	kirje 50,4 %
mieletön 24,6 %	mieletön 44,0 %
viides 15,6 %	kyynel 40,0 %
ylpein 11,4 %	altis 16,4 %
altis 3,8 %	ylpein 0 %

Testi esimese osa tulemuste põhjal võib teha esialgseid järeldusi rohkem ja vähem vigu põhjustanud käändevormide, käändtüüpide ja tüvevahelduste kohta. Sisuline vigade analüüs sõnatüüpide ja veatüüpide kaupa on juba edasise uurimise teema. Tundes veaohtlikemaid piirkondi soome käändsõna mitmuse moodustamisel, on nii eesti kui ka vene õpetajatel ning õppekirjanduse autoritel võimalik õpetamisprotsessis keskenduda õpilastele enam raskusi valmistavatele käändevormidele ja muuttüüpidele ning kulutada vähem aega nende vormide õpetamiseks, mida õpilased kergemini omandavad.

Kasutatud kirjandus

- Martin, M. 1990. Suomi toisena kielenä: esimerkkejä taivutusmuotojen tuottamisesta. Teoses Tommola (toim.) *Foreign Language Comprehension and Production, AFinLA Yearbook 48*. Turku, 89–102.
- Martin, M. 1995. *The Map and the Rope. Finnish Nominal Inflection as a Learning Target*. Jyväskylä.
- Remes, H. 1995. *Suomen ja viroon vertailevaa taivutustypologiaa*. Oulu.
- Sark, K. 1994. *YY kaa koo. Suomea kouluelle 1*. Tallinn.
- Sark, K. 1995. *YY kaa koo. Suomea kouluelle 2*. Tallinn.
- Sulkala, H. 1994. *Suomi toisena kielenä kielisukulaisille*. Teoksessa H. Sulkala, H. Laanekask (toim.) *Lähivertailuja 8*. OYSSKLT 40. Oulu, 106–113.
- Suomen kielen perussanakirja I–III, 1990. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 55. Helsinki: Valtion painatuskeskus.
- Tomusk, I. 1994. *Soome keele õpik keskkoolile*. Tallinn.
- Õispuu, J. 1997. *Soome keel eesti koolis: õpetamise taust ja õppekirjandus*. Teoksessa *Soome keele aineraamat*. Tallinn, 16–21.

LISA 1**Testi teise ja kolmanda osa ülesanded****2. Kirjuta lünka õige mitmuse vorm.**

- Kaikkialla Suomessa on paljon .....(metsä).
 Suomen .....(joki) ja .....(järvi) ui .....(kaikenlainen kala).
 .....(puu) lehdet hohtavat .....(keltainen).
 Suomen .....(pelto) kasvaa eri .....(viljalajii).
 Nykyajan .....(keittiö) löytyy .....(mikroaltouuni, monitoimikone, tehosekoitin).
 Häni on viettänyt .....(pitkä tunti) .....(elokuva).
 Isoäiti kertoo aina .....(hauska tarina).
 Anne ja Kalle haluavat .....(aikuinen) tulla .....(runoilija), mutta
 Tiina ja Pille .....(opettaja).
 Eestissä ei ole .....(korkea vuori).
 .....(isompi huone) riittää tilaa kaikille.
 .....(viisas lapsi) on tulevaisuutta.
 On aina hyvä osata .....(vieras kieli).
 Joskus voi .....(sanaton kysymys) saada tietää enemmänkin.
 Tiedätkö .....(suurin manner)?
 Tarvitset täänään .....(neljäs avain).
 .....(väsynyt käsi) on vaikea lopettaa .....(työ).
 .....(kirjan kanssi) on kiinnostavia kuvia.
 Molemmat lapset nukkuivat .....(kaunis kätkyt).

3. Pane laused mitmusesesse.

Näit. Hän tapasi kadulla pojaa. Hän tapasi kaduilla poikia.

- Hyllylä ei ole ohutta kirja .....
Pienessä valtiossa ihmiset yleensä tuntevat toisia. ....
Lahjoitamme rakkaimmalle äidille kauniin kukan (mitmuses osastav). ....
Lapsi poimii tieltä kiveä .....
Lusikan varta vuoleskellaan veitsellä .....
Tulevaisuudessa tarvitaan sekä turkijaa että kaaritäjää .....
Puhtaassa lähteessä on aina kirkas vesi. ....
Onnettomalla ihmisen lä ei ole ystäviä. ....
Parempana vuotena oli ruokaa riittänyt kaikille. ....
Hänet tunnetaan pehmeästä sydämestä .....
Kolmannella jäniksellä oli jo harmaa turkki. ....
Isä lahjoitti sormuksen rakkaalle tyttäreelle .....
Oppineen ihmisen on helppo löytää työtä. ....

LISA 2.
Õigete vastuste protsent

Pluurali nominatiiv

eestlased (N= 105)	venelased (N= 25)
kylä 93 %	kylä 100 %
vanha 93 %	mustikka 100 %
paperi 92 %	oikea 100 %
kallio 92 %	kallio 100 %
työ 91 %	työ 100 %
lapsi 90 %	lapsi 100 %
sieni 89 %	sieni 96 %
lumi 87 %	vanha 96 %
oikea 87 %	sormus 96 %
taistelija 87 %	sininen 96 %
rakentaja 87 %	vesi 96 %
sininen 87 %	paperi 92 %
vesi 78 %	lumi 92 %
mänty 77 %	taistelija 92 %
sormus 71 %	mänty 92 %
tähti 67 %	rakentaja 88 %
hammas 66 %	hammas 88 %
puhelin 63 %	viides 88 %
vanhemp 57 %	lukenuut 88 %
mustikka 53 %	tähti 84 %
kyynel 50 %	lyhyt 80 %
lyhyt 45 %	kirves 72 %
lukenuut 45 %	puhelin 68 %
länsi 44 %	vanhemp 60 %
kirje 43 %	mieleton 60 %
viides 36 %	kirje 60 %
kirves 34 %	kyynel 56 %
mieleton 26 %	länsi 48 %
ylpein 17 %	altis 32 %
altis 5 %	ylpein 0 %
keskmine 65,1 %	keskmine 83,1 %

Pluurali genitiiv

eestlased (N= 105)	venelased (N= 25)
paperi 63 %	lumi 96 %
mänty 59 %	sininen 92 %
lapsi 59 %	lapsi 92 %
tähti 57 %	vesi 88 %
sieni 57 %	vanha 84 %
työ 56 %	kylä 80 %
taistelija 55 %	kirves 80 %
kirje 54 %	sieni 80 %
sininen 53 %	sormus 76 %

lumi 52 %	hammas 76 %
länsi 51 %	paperi 72 %
hammas 51 %	kallio 64 %
vanha 51 %	länsi 64 %
sormus 50 %	työ 64 %
oikea 48 %	vanhempi 64 %
kallio 48 %	lukenut 64 %
vanhempia 47 %	kirje 56 %
kirves 47 %	taistelija 52 %
vesi 46 %	mustikka 52 %
kylä 43 %	tähti 48 %
puhelin 38 %	kyynele 48 %
lukenut 36 %	mieleton 48 %
rakentaja 30 %	lyhyt 48 %
lyhyt 30 %	oikea 44 %
mustikka 29 %	mänty 40 %
mieleton 24 %	rakentaja 40 %
kyynele 24 %	viides 36 %
viides 10 %	puhelin 34 %
altis 6 %	altis 16 %
ylpein 2 %	ylpein 0 %
keskmene 43,5 %	keskmene 59,9 %

Pluurali partitiiv

eestlased (N= 105)	venelased (N= 25)
mänty 67 %	lapsi 96 %
lapsi 66 %	sininen 92 %
kallio 60 %	vanha 88 %
sieni 59 %	vesi 88 %
oikea 59 %	lumi 84 %
vanha 58 %	kylä 84 %
työ 57 %	sormus 84 %
sormus 56 %	työ 80 %
paperi 56 %	hammas 80 %
kirves 55 %	kirves 76 %
kirje 55 %	paperi 76 %
hammas 54 %	vanhempia 76 %
tähti 52 %	lukenut 76 %
lumi 51 %	kallio 68 %
sininen 50 %	sieni 68 %
taistelija 49 %	mänty 64 %
länsi 49 %	taistelija 60 %
vesi 49 %	kirje 52 %
vanhempia 48 %	puhelin 52 %
kylä 44 %	tähti 48 %
lyhyt 43 %	lyhyt 48 %
mustikka 41 %	länsi 48 %
lukenut 39 %	viides 48 %
puhelin 36 %	mieleton 48 %
rakentaja 30 %	mustikka 48 %

mieleton 25 %	rakentaja 44 %
kyynel 17 %	altis 44 %
viides 12 %	oikea 36 %
ylpein 5 %	kyynel 32 %
altis 3 %	ylpein 0 %
keskmene 48,7 %	keskmene 64,5 %

Pluurali illatiiv

eestlased (N= 105)	venelased (N=25)
mänty 64 %	kallio 88 %
kallio 60 %	kylä 84 %
lapsi 54 %	kirves 84 %
sormus 53 %	lapsi 80 %
hammas 52 %	paperi 80 %
kirves 51 %	sininen 76 %
työ 51 %	lukenuut 76 %
paperi 51 %	lumi 72 %
sieni 50 %	vanha 72 %
sininen 50 %	sormus 72 %
lumi 49 %	vesi 68 %
tähti 48 %	työ 68 %
kylä 47 %	sieni 68 %
länsi 46 %	mänty 68 %
vesi 46 %	mustikka 60 %
vanhempi 46 %	puhelin 56 %
taistelija 46 %	vanhempi 56 %
mustikka 41 %	taistelija 56 %
vanha 38 %	länsi 52 %
puhelin 35 %	tähti 48 %
lukenut 34 %	viides 48 %
oikea 30 %	lyhyt 48 %
rakentaja 30 %	oikea 48 %
kirje 30 %	rakentaja 48 %
mieleton 23 %	hammas 40 %
kyynel 19 %	mieleton 40 %
lyhyt 13 %	kyynel 32 %
viides 11 %	kirje 28 %
ylpein 3 %	ylpein 0 %
altis 3 %	altis 0 %
keskmene 39,1 %	keskmene 57,2 %

Pluurali translatiiv

<u>eestlased (N= 105)</u>	<u>venelased (N= 25)</u>
lapsi 66 %	kylä 88 %
kirje 62 %	lukenuut 88 %
kallio 59 %	lumi 87 %
vanha 59 %	lapsi 84 %
hammas 57 %	vanha 76 %
kirves 57 %	työ 72 %
oikea 55 %	paperi 72 %
lumi 54 %	kallio 72 %
sieni 54 %	vanhempi 72 %
paperi 54 %	sieni 68 %
mustikka 51 %	kirves 68 %
työ 49 %	sininen 64 %
länsi 46 %	sormus 60 %
kylä 45 %	taistelija 60 %
taistelija 44 %	länsi 56 %
vesi 44 %	kirje 56 %
lyhyt 42 %	lyhyt 52 %
sininen 39 %	oikea 48 %
vanhempi 37 %	rakentaja 48 %
puhelin 36 %	mieleton 48 %
mänty 35 %	vesi 44 %
sormus 34 %	viides 44 %
lukenut 32 %	mänty 40 %
rakentaja 26 %	hammas 40 %
mieleton 25 %	mustikka 32 %
kyynel 23 %	kyynel 32 %
tähti 12 %	tähti 28 %
ylpein 10 %	mieleton 24 %
viides 9 %	altis 20 %
altis 2 %	ylpein 0 %
keskmene 40,6 %	keskmene 54,2 %

U.S. Department of Education
Office of Educational Research and Improvement (OERI)
National Library of Education (NLE)
Educational Resources Information Center (ERIC)

REPRODUCTION RELEASE
(Specific Document)

I. DOCUMENT IDENTIFICATION:

Title:
Puolin ja Toisin. AfinkA Yearbook 1998, No. 56.

Author(s): Editors: Minna-Riitta Luukka, Signe Salo, Hannale Drax

Corporate Source:

AfinkA (Finnish Association of Applied Linguistics)

Publication Date:

November 1998

II. REPRODUCTION RELEASE:

In order to disseminate as widely as possible timely and significant materials of interest to the educational community, documents announced in the monthly abstract journal of the ERIC system, *Resources in Education* (RIE), are usually made available to users in microfiche, reproduced paper copy, and electronic media, and sold through the ERIC Document Reproduction Service (EDRS). Credit is given to the source of each document, and, if reproduction release is granted, one of the following notices is affixed to the document.

If permission is granted to reproduce and disseminate the identified document, please CHECK ONE of the following three options and sign at the bottom of the page.

The sample sticker shown below will be affixed to all Level 1 documents

PERMISSION TO REPRODUCE AND DISSEMINATE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY

Sample

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

1

Level 1

↑

Check here for Level 1 release, permitting reproduction and dissemination in microfiche or other ERIC archival media (e.g., electronic) and paper copy.

The sample sticker shown below will be affixed to all Level 2A documents

PERMISSION TO REPRODUCE AND DISSEMINATE THIS MATERIAL IN MICROFICHE AND IN ELECTRONIC MEDIA FOR ERIC COLLECTION SUBSCRIBERS ONLY HAS BEEN GRANTED BY

Sample

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

2A

Level 2A

↑

Check here for Level 2A release, permitting reproduction and dissemination in microfiche and in electronic media for ERIC archival collection subscribers only

The sample sticker shown below will be affixed to all Level 2B documents

PERMISSION TO REPRODUCE AND DISSEMINATE THIS MATERIAL IN MICROFICHE ONLY HAS BEEN GRANTED BY

Sample

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

2B

Level 2B

↑

Check here for Level 2B release, permitting reproduction and dissemination in microfiche only

Documents will be processed as indicated provided reproduction quality permits.
If permission to reproduce is granted, but no box is checked, documents will be processed at Level 1.

I hereby grant to the Educational Resources Information Center (ERIC) nonexclusive permission to reproduce and disseminate this document as indicated above. Reproduction from the ERIC microfiche or electronic media by persons other than ERIC employees and its system contractors requires permission from the copyright holder. Exception is made for non-profit reproduction by libraries and other service agencies to satisfy information needs of educators in response to discrete inquiries.

Sign
here, →
Date
10/15/98

Signature: Katri MÄNTY

Organization/Address: AfinkA, Centre for Applied Linguistics
University of Tampere, P.O.B. 35

Aalto University, Finland

Printed Name/Position/Title: KATRI MÄNTY, AfinkA secretary,

Telephone: +358-14-603543

FAX: +358-14-603521

E-Mail Address: k.manty@utu.fi

Date: 5 Jan. 1999

III. DOCUMENT AVAILABILITY INFORMATION (FROM NON-ERIC SOURCE):

If permission to reproduce is not granted to ERIC, or, if you wish ERIC to cite the availability of the document from another source, please provide the following information regarding the availability of the document. (ERIC will not announce a document unless it is publicly available, and a dependable source can be specified. Contributors should also be aware that ERIC selection criteria are significantly more stringent for documents that cannot be made available through EDRS.)

Publisher/Distributor:

AFinLT

Address: Centre for Applied language Studies
University of Jyväskylä
P.O. Box 35
FIN-40351 Jyväskylä, Finland

Price:

120 FIM

IV. REFERRAL OF ERIC TO COPYRIGHT/REPRODUCTION RIGHTS HOLDER:

If the right to grant this reproduction release is held by someone other than the addressee, please provide the appropriate name and address:

Name:

Address:

V. WHERE TO SEND THIS FORM:

Send this form to the following ERIC Clearinghouse:

OUR NEW ADDRESS AS OF SEPTEMBER 1, 1998
Center for Applied Linguistics
4646 40th Street NW
Washington DC 20016-1859

However, if solicited by the ERIC Facility, or if making an unsolicited contribution to ERIC, return this form (and the document being contributed) to:

~~ERIC Processing and Reference Facility~~

~~1100 West Street, 2nd Floor
Laurel, Maryland 20707-3598~~

~~Telephone: 301-497-4080~~

~~Toll Free: 800-739-3742~~

~~FAX: 301-953-0263~~

~~e-mail: ericfac@inet.ed.gov~~

~~WWW: http://ericfac.piccard.csc.com~~